

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5395/2021
09.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Иване Рађеновић, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Мишо Добријевић, адвокат из ..., против тужене „Credit Agricole banka Srbija“ АД Нови Сад, чији је пуномоћник Младен Аврамовић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 379/2019 од 10.02.2021. године, у седници одржаној 09.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 379/2019 од 10.02.2021. године у делу става првог којим је одлучено једнократној наплати накнаде на име пуштања кредита у коришћење, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Новом Саду Гж 379/2019 од 10.02.2021. године у делу става првог изреке којим је одлучено о једнократној наплати накнаде на име пуштања кредита у коришћење и пресуда Основног суда у Новом Саду П 5695/2018 од 10.12.2018. године у ставовима другом и трећем изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужиља тражила да се тужена обавезе да јој исплати износ од 41.359,40 динара, на име неосноване једнократне наплате накнаде на име пуштања кредита у коришћење по уговору бр. ...-...-... о дугорочном стамбеном кредиту од 30.11.2010. године и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 71.914,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате, а у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 379/2019 од 10.02.2021. године у преосталом делу, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против пресуде Вишег суда у Новом Саду Гж 379/2019 од 10.02.2021. године у преосталом делу (којим је одлучено о неоснованој наплати на име курсних разлика).

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужила да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 12.000,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 5695/2018 од 10.12.2018. године, ставом првим и другим изреке усвојен је тужбени захтев и обавезана је тужена да тужили на име стицања без основа услед неосноване наплате курсних разлика по уговору о дугорочном стамбеном кредиту број ...-...-... од 30.11.2010. године исплати укупно 10.172,25 динара, у појединачним месечним износима са законском каматом од доспећа до исплате, чија висина и датуми доспећа камате су ближе одређени у ставу другом изреке. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужили исплати 41.359,40 динара, на име неосноване једнократне наплате накнаде на име пуштања кредита у коришћење по уговору бр. ...-...-... о дугорочном стамбеном кредиту од 30.11.2010. године. Ставом четврим изреке обавезана је тужена да тужили накнади трошкове парничног поступка од 78.800,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Гж 379/2019 од 10.02.2021. године, ставом првим изреке жалба тужене је делимично усвојена, па је преиначено решење о трошковима поступка садржано у првостепеној пресуди, тако што је тужена обавезана да тужили накнади трошкове парничног поступка од 75.242,54 динара, уместо 78.800,00 динара, док је у преосталом делу одбијена жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у побијаном, а непреиначеном делу. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној примени члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужене (у делу којим је одлучено једнократној наплати накнаде на име пуштања кредита у коришћење), ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучио као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужене основана (у наведеном делу).

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је као корисник кредита је са туженом банком закључила Уговор о дугорочном стамбеном кредиту од 30.11.2010. године. У одредби члана 2.1 предвиђено је да банка одобрава готовински кредит од 25.200 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС, који је формиран на дан пуштања средстава у течај, а у члану 2.19 да је корисник сагласан да банка једнократно наплати све трошкове везане за пуштање кредита, на дан пласмана кредита у висини од 1,5% од вредности износа одобреног кредита, путем задужења корисникових текућих рачуна код банке. Уговор о дугорочном стамбеном кредиту садржи и понуду за стамбени кредит на дан 15.11.2010. године, у којој је се у табели

наводи износ административног трошка које клијент треба да плати у износу од 41.259,04 динара. Оценом налаза и мишљења вештака утврђено је да је укупан износ средстава које је тужени наплатио од тужиле на име курсне разлике између плаћених износа ануитета и ануитета обрачунатих по курсу по којем је кредит пуштен у течај (средњи курс НБС) износи 10.172,25 динара, а на име обраде стамбеног кредита износ од 41.359,40 динара (а који је наплаћен 08.11.2010. године).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, налазећи да је предметна одредба члана 2.19 Уговора о дугорочном стамбеном кредиту ништава јер је противна одредбама чланова 46, 47, 103 и 1065. ЗОО, будући да тужилци, као кориснику није предочено уговорном одредбом нити у предуговорној фази на шта се ове накнаде односе, због чега клијент није био у прилици да зна шта чини противпрестацију банке и због чега се обавезује да плаћа накнаду, а није било могуће утврдити висину и сруктуру стварних трошкова обраде кредитног захтева и пуштања кредита у коришћење, закључивши да тужилци има право на враћање наплаћеног по ништавој одредби на основу чланова 210. и 214. ЗОО са законском затезном каматом од дана стицања с обзиром да је банка несавестан стицалац.

По оцени Врховног касационог суда становиште нижестепених суда засновано је на погрешној примени материјалног права.

Према члану 103. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) уговор је ништав ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима, а на ништавост суд пази по службеној дужности на основу члана 109. истог закона. Према одредби члана 1065. Закона о облигационим односима, уговором о кредиту банка се обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава, на одређено или неодређено време, за неку намену или без утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ новца врати у време и на начин како је утврђено уговором. Уговор о кредиту се закључује у писменој форми што значи да се у писаном тексту уговора мора утврдити износ кредитних средстава, као и услови давања, коришћења и враћања кредита (члан 1066).

Право банке да обрачунава трошкове и накнаде банкарских услуга поводом закљученог уговора о кредиту произилази из члана 43. Закона о банкама, којим је прописана могућност јединственог начина обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга и то нарочито по основу депозитних и кредитних послова.

Ово право банке је регулисано и подзаконским актима и то: Одлуком о начину и поступку спровођења општих услова пословања које банка примењује у односу с клијентима физичким лицима („Службени гласник РС“ број 74/09 која се примењује од 31.10.2009. године) и која је важила у време закључења предметног уговора о кредиту од 30.11.2010. године. Овом Одлуком се прописује јединствени начин обрачуна и објављивања трошкова, камата и накнада банкарских услуга и то нарочито на основу кредитних послова, као и ближи услови и начин обавештавања клијената банке (тачка 1. став 1). На основу одредаба тачке 5. ове Одлуке може се закључити да понуда банке која се односи на кредите треба да јасно и недвосмислено садржи следеће податке: врсте и висине, односно распон свих накнада и других трошкова који се укључују у обрачун ефективне каматне стопе и који падају на терет корисника кредита, уз

одређење да ли су фиксни или променљиви, а ако су променљиви – периоде у којима ће их банка мењати, начин измене и разлоге за измену (став 11). Наведени подаци треба да буду утврђени и исказани у понуди тако да клијента ниједног тренутка не доведу у заблуду што се тиче било ког елемента тих података (тачка 13. став 2) и достављени клијенту на начин прописан упутством из тачке 19. ове одлуке. Поред тога, по одредби тачке 14. став 2. наведене Одлуке, при закључивању уговора о кредиту банка уз уговор уручује клијенту један примерак плана отплате кредита, као и преглед битних елемената тог кредита који садржи основне податке о кредиту.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, тужиља је као корисник кредита закључила Уговор о дугорочном стамбеном кредиту са туженом дана 30.11.2010. године а као прилог тужени је доставио и образац Понуде за стамбени кредит на дан 15.11.2010. године. Како је у наведеном обрасцу Понуде, која је уручена тужиљи (и који је тужиља својеручно потписала), у табели исказана накнада на име административног трошка које клијент треба да плати у износу од 41.259,04 динара (а у истом обрасцу наведено је и да је номинална каматна стопа 5,38% и ефективна каматна стопа 5,64%), то супротно становишту нижестепених судова, у конкретном случају није изостало јасно и потпуно обавештавање корисника кредита пре закључења уговора у складу са Одлуком о јединственом начину обрачуна и објављивања ефективне каматне стопе на депозите и кредите („Службени гласник РС“ број 57/06). Банка сходно наведеним законским одредбама није била у обавези да исказује структуру ове накнаде нити од чега се састоји, односно да ли је реч о стварним трошковима који су реални и оправдани. Имајући у виду наведено, уговорна одредба којом се корисник кредита сагласио да банка приликом исплате кредита задржи 1,50% од вредности износа одобреног кредита на име трошкова обраде кредита, није противна основним начелима облигационог права, нити условима и начину обавештавања клијената банке. С обзиром да побијана уговорна одредба није ништава, то тужилац неосновано потражује наплаћене новчане износе са законском затезном каматом на основу чланова 104. и 214. ЗОО.

Како су поводом ревизије тужене делимично преиначене нижестепене одлуке то је, с обзиром на то да је тужена делимично успела у поступку по ревизији, тужена обавезана да тужиљи накнади трошкове парничног поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. и 154. и 163. став 2 ЗПП, сразмерно успеху тужиље у овој парници. Висина је одмерена на име тражених трошкова за састав тужбе и три образложена поднеска од стране адвоката у износу по 6.000,00 динара, заступања на два одржана рочишта по 7.500,00 динара и једном неодржаном рочишту 4.500,00 динара, све према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања ових парничних радњи, за израду налаза и мишљења вештака од 23.800,00 динара и за судску таксу на тужбу и пресуду у износу по 2.307,00 динара.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. став 1. ЗПП у делу одлуке којим је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиљи на име стицања без основа услед неосноване наплате курсних разлика по уговору о дугорочном стамбеном кредиту од 30.11.2010. године

исплати укупно 10.172,25 динара. О овом праву тужиље одлучено је у складу са правним схватањем израженим кроз одлуке Врховног касационог суда, у којима је одлучивано о истоветним захтевима тужилаца са истим или сличним чињеничним стањем и правним основом. Како одлука у споровима са оваквим тужбеним захтевом зависи од утврђеног чињеничног стања, то одлуке нижестепених судова којима је евентуално другачије одлучено о истом правном питању, не представљају нужно и различито поступање суда у истој правној ствари. Сагласно наведеном, Врховни касациони суд налази да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној, јер не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачење права. Из наведених разлога, одлучено је као у ставу трећем изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 468. став 1. ЗПП, прописано је да се споровима мале вредности сматрају спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу које не прелази динарску противвредност 3.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе. Одредбом члана 479. став 6. ЗПП, прописано је да против одлуке другостепеног суда којом је одлучено у спору мале вредности ревизија није дозвољена.

Тужба ради утврђења ништавости и стицања без основа поднета је 06.07.2018. године. Вредност предмета спора је 10.172,25 динара, што према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе не прелази динарску противвредност 3.000 евра.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора не прелази динарску противвредност 3.000 евра, што значи да се ради о спору мале вредности у коме ревизија није дозвољена, то је и ревизија тужене недозвољена, применом члана 479. став 6. Закона о парничном поступку.

На основу члана 413. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу четвртм изреке.

Тужена је делимично успела у поступку по ревизији па јој, на основу чланова 153, 154. и 163. став 2. ЗПП, припадају одређени трошкови овог поступка, који су досуђени у висини од 12.000,00 динара за састав ревизије од стране адвоката, на основу Тарифног броја 16. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12), док трошак судске таксе није признат јер захтев није одређен у смислу члана 163. став 2. ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу петом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић